

EL GATIBO

— Vostès, els periodistes, are si que podran obrar am llibertat sent fiscal el Sr. Portela.
— No se'n fi, senyoreta. El dimoni fart de carn va ferse frare.

B^oN

FOTOGRAVATS
A. JOARIZTI
 CONSELL DE CENT 289.
 BARCELONA

Mundial Palace

CONCERTS SANTOS TOTS ELS DIES

COBERTS DESDE PESSETES 3'50 - Els divendres,
 bouillabaise - Dissabtes, menú corrent y vegetarià

Venta de dugues casas iguals, grans y lliures
 de censos, amb aigua propia. Renten al 6 per
 100 net, lloch céntric del Ensanche
 Casa Hostench, Pasatje Escudillers, 3, pral.
 de 12 a 1 y de 7 a 8

¡La vellesa es mes horrible que la mort! Se pot arribar
 a tenir molts anys sense esser vell, si's pren ab
 constancia la

Enofosforina Serra

reconstituyent insuperable, de gust agradabilíssim
 Vos donará alegría, claretat d'enteniment y vitali-
 tat completa. Dipòsit general:

Centre d'Especifics y Aigües minerals, Pelai, 9-Barcelona

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

Entrega als seus subscriptors, cada semestre, tres obres bellament
 editades, de 300 planes. Quota mínima semestral: **5 pesetas**

OBRES DEL PRIMER SEMESTRE DE 1912

Estudis de Literatura Catalana, per Manel de
 Montoliu, pròleg de Miquel S. Oliver.

Origen del coneixement, pel doctor R. Turró.

**Historia contemporania dels moviments
 nacionalistes**, per A. Rovira y Virgili, pròleg
 de Pere Corominas.

Les Mancomunitats en el Congrés

CONFERENCIA DEN

PERE COROMINAS

EDITADA PER **EL GALL**

:: PREU : **15 CÉNTIMS** ::

Se ven: A Barcelona en els kioscs, en les societats catalanistes y en les administracions de *El Poble Català* y **EL GALL**
 A fora, en les societats catalanistes y a casa nostres corresponals

LES DEMANDES A L'ADMINISTRADOR

La santa estridència

No fa gaires dies els regionalistes celebren un miting pera inaugurar una societat que han fundat en el carrer Nou de la Rambla.

Hi acudiren tots els *leaders* haguts y per haver. Fins hi anà en Garriga y Mossó... Els discursos, si fa o no fa, tots el mateix estil: aquí nò hi ha més catalanistes que nosaltres, nosaltres sols som els bons, després de nosaltres, el diluvi.

Però per més que s'escarressessin ningú 'ls creia. En Durán y Ventosa, amb aquella cara de pegot que Deu li ha donat prou s'esforsava per convencer als oients, però aquets, sonrients y maliciosos, semblaven ferli: — ¡Y cá!, ! a mí no m'enredes!...

Naturalment, tractantse de gent de la Lliga, no hi podia mancar la nota. Y la nota, es dir mal dels de l'Esquerra y dels de l'Unió Catalanista. Els hábils de la Lliga, cansats de fer habilitats, que, com els jocs de mans dolents no enganyen a ningú, sembla que's disposen a treures la careta d'una vegada. Tot el mal que han fet els de l'Unió y 'ls de la Esquerra, els de la Lliga 'l cometen en un: en el de mantenir viva la protesta de Catalunya contra el centralisme espanyol; en el de mantenir l'estridència y l'entusiasme entre les fileres de bons catalanistes.

En resúm es aquet y no altre, el crim de que s'acusa als bons patriotes per part d'aquets ex catalanistes de la Lliga.

¿Cridar visca Catalunya? ; Inoportú! ; Lluir la bandera catalana? ; Inoportú! ; Cantar *Els Segadors*? ; Inoportú! Un día 'ns diràn que'l menjar y el dormir es inoportunitat si no plau an els senyors del carrer de la Cucurulla.

Val a dir, per això, que la gent que'ls escoltava en el miting del carrer Nou, no estigué per falonies. Perquè acabarse 'l miting y posarse a come-

tre *inoportunitats* va ser tot hu. ¡Crits de visca Catalunya! *Cant de Segadors*, paraules de color pujat; demanin.

— ¡ Això no val! — deia en Durán y Ventosa.

— Callèu — feia imperatiu en Cambó.

— ¡ A fora tothom! — clamava en Pagès y Rueda.

Pero ¡ ca! La gent, obstruccionant la porta, canta que canta y crida que crida, que, per lo que's va

— Ja sé que vas perdre trenta mil pessetes al bacarat
— Ja veuràs, home, *se vive!*

veure, aquella nit van dexarse la prudencia y l'oportunitat a l'escala de casa seva.

Y vulgues no vulgues, els prohoms del carrer de la Cucurulla no tingueren més remei que escoltar *Els Segadors*, que'ls feren l'efecte d'una manxiula.

— ¡Deixeunos sortir! — demanaven. — ¡No'ls can-teu aquí, que'm comprometéu!

Y'ls altres impertèrrits, canta que canta, fins que l'últim ¡bon cop de fals! va haver ressonat magestuós per la sala.

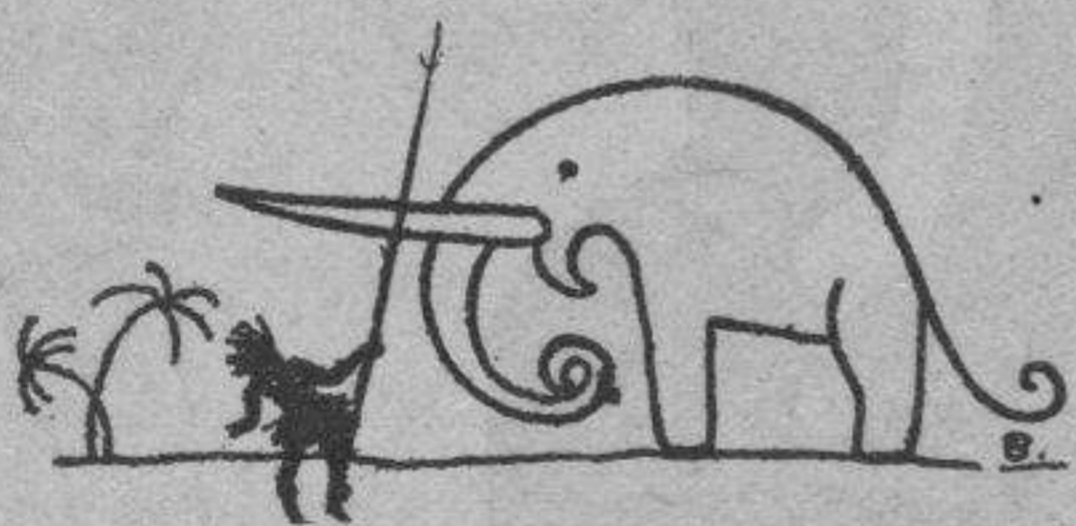
Son *quiebros* dels hàbils. Perquè, segons se va veient, això de la habilitat dura fins que s'acaba, o més ben dit, fins que'ls altres amb els quals se pretén jugar volen que s'acabi. Y ara, aquets han dit ¡prou! y adeu, habilitat, com si mai haguessis existida!

L'ensendemà, *La Veu*, procurava amagar lo succeit. Deia que quatre jovinsels havien cantat *Els Segadors*. Però les angunies dels prohoms se les callava.

¡Beneida sigues, santa estridència, que fas suar d'angunia als que volen abandonar el camp dels patriotes! Beneida sigues y perdura entre nosaltres, entre'ls que no som hàbils, ni ganes, entre'ls que, somniadors en una patria rica y plena, rene-guèem dels pràctics que ajuden a agarrotarla.

Es lo que deia en Guimerà, en un dels seus discurs, referinse an aquets pràctics y hàbils, avui mantenedors de totes les conxorxes de casins y enemics de Catalunya:

— Somniador era Jesús y Judes era el pràctic.

El partit den Miró

LS reformistes barcelonins acaben de donar un espectacle. Ells volien fer una assamblea; pero resultà un espectacle. ¿Qué hi farèem?

Primerament fan unes bases tan amples, tan amples, que potser ho eren massa. Tothom podia ésser assembleista. El primer que passava pel carrer podia anar a inscriureshi. Tothom hi tenia dret an aquest partit. Després de

l'Assamblea se pot dir encara am més raó que tothom hi te dret.

Doucs a pesar d'això, no's logra reunir més que unes dotzenes de concorrents a l'Assamblea. *La Publicidad*, orgue vergonyant dels melquiadistas, diu que'ls assembleistes eran 600. Nosaltres no ho neguem. Amb els procediments empleats podien ben be arribar a 6,000. Lo que's pot afirmar es que a las sessions n'hi havia com uns 60, quan n'hi havia més.

¿Y quins 60, Deu meu? Ni la plana major amb els Zulueta, Roca y Roca, Junoy, Miró, Corominas (Sebio) — ja's compendrà que aquesta classificació de plana major es una cosa de la més gran relativitat —; ni la plana menor — y tan menor — amb els Tauler, Ricart, Millàns *et sic de caeteris*. Uns quants bons senyors comanats per deu empleats municipals y vuit advocats joves y desconeguts, tots baix la suprema quefatura del gran Farreras Munner, que, amb els discursos que feu y'ls cops a l'espatlla que donà, se caltà gairebé la quefatura del partit.

De lo més divertit d'aquesta parodia desgraciada, es l'intervenció en ella dels advocats reformistes. Els famosos *abogados del partido reformista*.

Aquests senyors son els que oferiren espontàniament els seus serveis al Srs. Forcada y Carcereny pera querellarse contra alguns centres esquerrans que en una carta els tiravan en cara la seva traició a la «U. F. N. R.» Nosaltres ja'ls hem sentit perorar an aquests advocats y diem als braus del «Democracia», de la Barceloneta y a tots els altres firmants de les cartes aludides, que no tinguin por. Amb advocats d'aquest calibre, la cosa no porta malicia. Ni que tinguessin culpa hi hauria que espantarse.

Aquests advocats formen com una mena de cos dintre'l partit den Miró. Dihuen: «nosaltres els advocats reformistes no podem acceptar això» o «proposém allò altre». Y'ls sis o vuit oradors que no son advocats dihuen: «trobo que'ls advocats del partit haurien de fer això o estudiar allò o «pendre aquesta iniciativa».

Son, ademés aquests joves de 30 a 35 anys, perfectament desconeguts. No arriben sisquera a la categoria que ha inventat l'Utrillo dels «joves que prometen». Aquests no prometen gran cosa de bo.

Es a dir, algún d'ells promet pera molt aviat una evolució cap al maurisme. L'home que s'oposa a demanar l'indult d'uns presos polítics y socials insinuant que alguns d'aquests presos està molt be

que siguin presos, no s'hauria de dirse republicà encara que sigui de la classe tebia y templada dels governamentals reformistes.

Lo més extrany es que l'Assamblea deixà prosperar aquesta actitud y que la proposició en que's demanava aquell apoi als presos, purament platònica, y sense que pogués comprometre, tingué que retirar-se.

Això fa un partit republicà que comensa. Aquestes idees sustenten els elements que aspiran a dirigir un partit republicà.

Requiescat in pace.

Invectiva contra'l water-closet

— Per el menjador de casa seva lo que millor li anirà, son unes naturaleses mortes.
— Senyora, soc metje. Que no me las podria proporcionar solzament malaltes.

MALAIT siga'l cervell desvagat que imaginà aquesta enginyosa combinació que portà'l nom anglès de water-closet! Desde l'hora en que fou realisada y universalment extesa, una gran part d'humaitat viu esclava de les coses més baixes; desde aquesta hora nefasta es morta l'ingènua repulsió que nostres avis sentien envers tota despulla fecal.

En els temps benhaurats de l'antic sistema, un home, una dona, un infant, senzillament, sense premeditació, arribava al lloc — en francès *cabinet*, en alemany *abort* — s'assentava, feia el seu fet, s'alsava, y sense girarse a mirar ni a criticar la seva obra, tapava'el forat circular y s'en anava. Nostres avis tenien clar, lluminós concepte de la seva dignitat, y ademés, un gust y una sensibilitat refinats.

Avuy día — día del water-closet — no passa aixís. Senyors y senyores l'han afanyat en convertir en trascendental cerimonia lo que avans era trista e ineludible necessitat. Se pensa, se medita, se calcula, avans d'endressar les passes al water. S'alsa la solemne tapadora y's deixa la barana de fusta damunt la freda y blanca porcelana. Un hom s'asseu. Y comensa la tasca. S'ha de tenir calma; s'han de graduar les pressions... Es una cosa complicada. Quan se dona per finida l'operació, l'executant s'aixeca plè d'emocionada curiositat: ¿còm serà? Se gira y guaita llargament, amb esperit de crítica minuciosa. Si es un veritable *dilettante* sab distingir les colors sanes de les malaltices, les mides normals de les monstruoses, les densitats discretes de les impertinents... L'examen dura estona... Jo conec gent que engegan l'aigua pu-

rificadora am sincera malinconia. Dirèu que aquestes gents han enriquit el seu patrimoni mental amb un art novell. Però, això no es prou pera defensarlos... Penseu que tot aquet esforç, tota aquesta agudesa d'observació, que esmercen en aquest pudent domini, donaria fruits de noble ciencia en altres dominis, en l'Astronomia, per exemple.

Y no es aquesta sola reflexió la que'm torna odiós aquest fervor pel water y les funcions que s'hi celebren. Hi ha més fortes causes, encare.

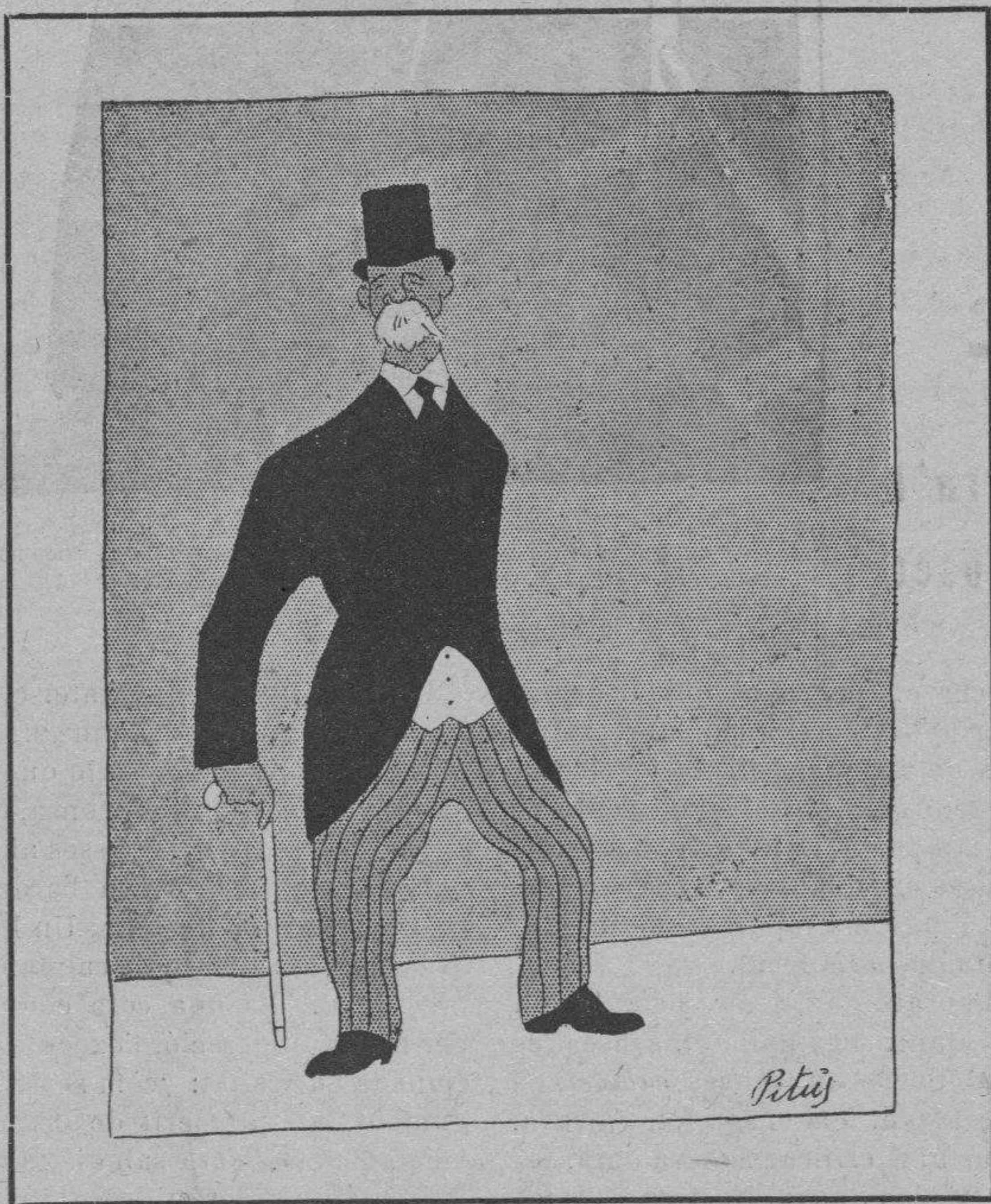
Vosaltres veieu aquestes dames elegants, deliciosament perfumades, que parlen ab tò confidencial, amb un lleu somris d'intel·ligencia; y penseu: parlen de amor y de modes. Vetaquí que l'erreu de mitx a mitx; les belles senyores, mentres prenen el té, posen gloses al marge del water-closet.

Es una sugestió que arriba a obsessionar. El bon senyor, l'honrada dama, qui després de temps y temps de veure un cert tipu de deposició damunt la porcel·lana, se trova un dia amb un cambi de color, de den-

sitat o de mida, en reb un sobressalt astorador. Desseguida se fa visitar per un especialista de malalties gastrointestinals. El bon senyor o l'honrada dama se ha fet l'iusió de patir una autèntica afecció; ha somniat veures sotmès a un regisme alimentici, que podrà explicar en les converses, que li permetia separarse del menjar comú... Son pocs els metjes que tenen valor pera destruir tan hermoses il·lusions...

Ah, jo vos asseguro que de l'invenció del water-closet ensà han aumentat enormement les malalties gastro-intestinals!

Jo estimo y prefereixo l'antic sistema, la púdica y severa comuna tradicional, la que usaren mos avantpassats. Y encare més, les místiques comunes del camp, obertes sobre'l gran aire, damunt la cort de les gallines... Recordo un d'aquestos llocs, model inoblidable. Destapaveu, y era'l sol, el bon sol, lo que encantava nostres ulls... La funció vil s'ennoblía... La natura morta's perdía en l'or lluminós... Era una cosa apoteòsica... S.

SOLILOQUI REFORMISTA

Vaja que no s'espantin les classes productores. Després de la Assamblea de diumenge haurán pogut veure que som mes conservadors que en Lacierva.

D. Josep Canalejas y Méndez

No'n volèm saber res del passat antic d'aquet célebre demòcrata. Fòra massa llarc. Desde la seva deserció de les files dels sagastins fins a la presa com a amo del palau de la senyora de Santonya, n'hi hauria per cantar un rengle.

Nosaltres anèm al Canalejas actual; d'una actualitat de fa dos o tres anys.

El Sr. Canalejas sempre s'havia ventat de demòcrata rabiós.

Per ell la llibertat era lo més sagrat dels pobles y prometia a ciutadans y gent del camp que quan ell arribés a manar, ja veurien.

Per poc avensat, abandona a n'aquell (¿com ne dirèm?) viu, anomenat D. Pràxedes Mateo Sagasta.

Y esdevingué un jóven ex ministro. Are que cap a la República; are que cap als socialistes, anà tirant amb un partidet del qual formaven part l'inclit Sr. Portela, en Barroso, el nostre alcalde y molts pocs més, l'home s'aguantà y amb ell l'Heraldo de Madrid, en Saint Aubain y en Bonafoux.

Y tot d'un plegat, ja mort el seu ex quefe; després de dalts y baixos; mort en Cánovas; mort en Silvela; al sot en Villaverde, pujà D. Antoni Maura y Montaner.

Naturalment, vingué la setmana tràgica y després d'ella els lliberals al poder.

Montero, Moret, López, etc., etc., qui restà fou el nostre ilustre biografiat Sr. Canalejas Méndez.

Y comensà amb un programa com no'n còrren:

Supressió dels consums;

Llei d'Associacions;

Reforma del còdi militar;

Abolició de la llei de jurisdiccions;

Cases per trevalladors.

En fi, demanin.

Després:

—¿Y de la niña, qué?

—Pues de la niña; na!

Es un dir, na. De la niña el cul; millor dit.

En els seus anys de governant al Sr. Canalejas no li havia nascut un sol conflicte, d'aquells en que s'ha de

veure si s'es de la dreta o de l'esquerra, roig o groc. Quan arrivà aquet, el Sr. Canalejas digué:

— Are veuràn lo que som el lliberals.

Efectivament, vinga cridar militars, fer pressió, desconèixer drets de vaga.

Are, quant s'obrin les Corts, el Sr. Maura y el Sr. La Cierva el miraràn satisfets y li faràn una sonrisa. Després, quan una discussió, li diràn:

— ¡ Mas eres tú!

El Sindicat d'actors dramàtics
catalàns al "Teatre Espanyol"

Estrena de

El Campanar de Palma

Figurins

dels principals personatjes de l'obra

Infant Jaume

Madrona

Jofre

Donya Violant

Erquer

Jordi

María

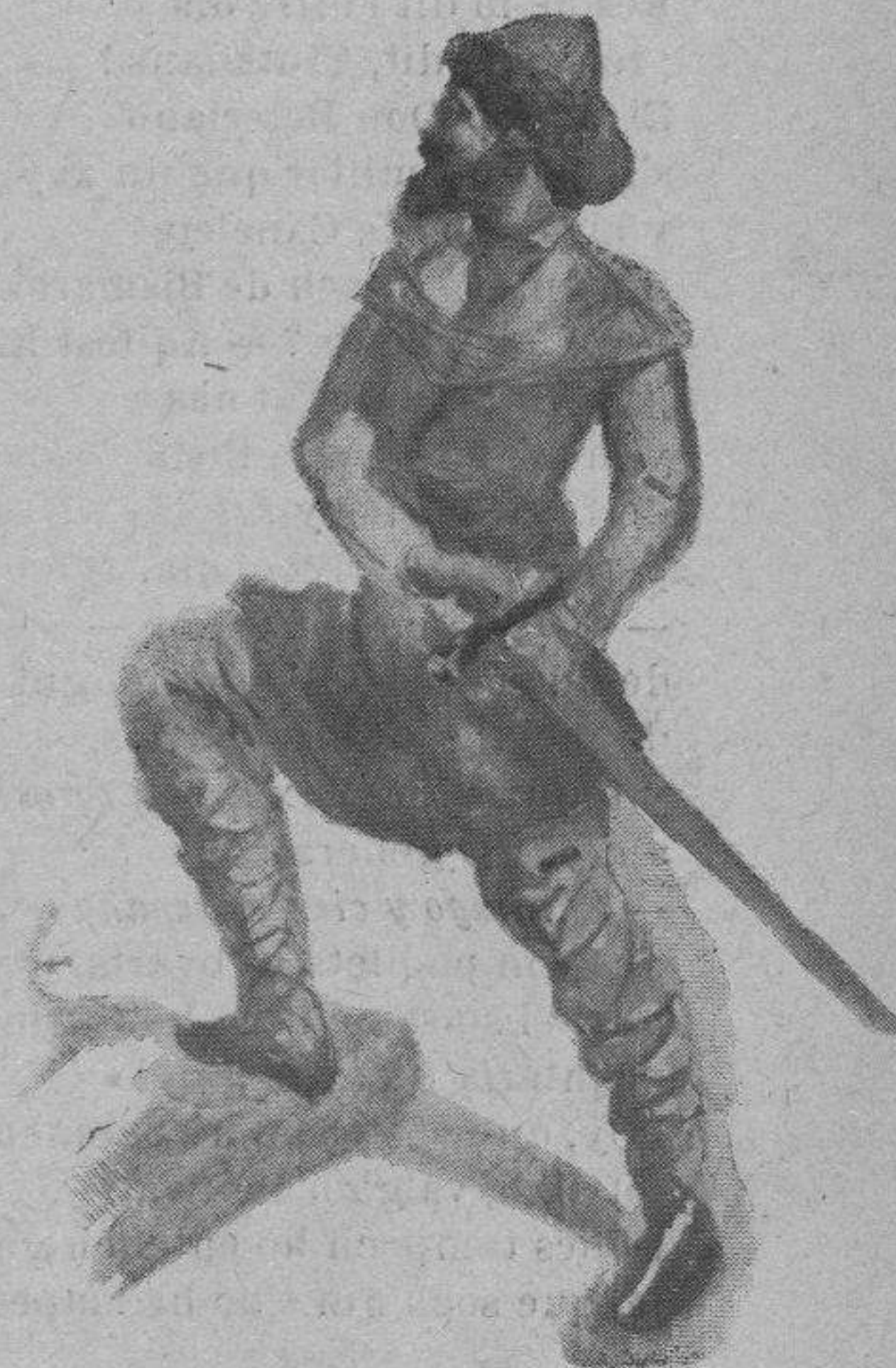
Iscele

Gelabert de Centelles

María (de novia

Lluç

DE VUIT EN VUIT

Després de la vaga

«Declamos ayer....»
FRÀ LLUIS DE LEÓN

«*Dia 10.* — ¿ Amichs, que passa?
ja ho veuréu : compréu EL GALL ».

¡ Ja ho veyéu ! Tots els pronòstichs
que vaig fervos tan formal,
per art de màgica estranya
se n'han anat riu avall.

¡ Quína llàstima més grossa !

¡ quin descrèdit garrafal !

O l'Agulló va enganyarme
com si fos un senyor Prat,
o en Costa y Deu *a sabiendas*
per tirria se'm va rifar.

Ni el canoner *Nueva España*
ha arrasat la Catedral,

ni Montjuic ha tret llàmpics
esmicolant la ciutat

ni s'ha fet malbé cap cúpula,
ni el cap del Senyor Marial.

Oh desconsól ¡ oh dinyada !

¡ Ficada sens atenuants !

ni en Dionís Puig, quan l'esguerra,
¡ fa l'esguerro tan capdal !

Rés de lo dit l'altre día ;

¡ rés de lo dit, Ciutadans !

El senyor Don Beleriano
s'ha portat millor que un xay,
y el senyor de Canelejas
li ha prés el lloch de Bismarck.

— ¿ Y en Ribalta ? — Aquest Ribalta

jà m'està pujant al nàs

y me l'apunto a la llista

de Laciervistas y *tal*

pera quant arriui el día,

— día que no pot trigar —

de que el poble s'desentengui

de moixigangues teatrals,

y toqui, el meteix que *a toros*,

a *degüello* general.

— *Santiago y cierra España*

que son poquets y covarts,

que, si solsament no ho fessin,

¡ cantaríu un altre gall ! »

¿ Oy, que vostés no ho entenen

tot aixó, valgàm Deu val ?

Doncs tampoch ho entench gayre

jo, que soch qui s'ho ha empescat !

Però, senyor els que escriuhen
han de fer uns ulls de a pam
per poguer dir les coses
s ns perill de pendr mal,
o *tomar daño*, si volen,
y els sembla més confitat.

Y donchs..., altrament tornanthi,
que diuhen a l'Empordà,

— terra de vent, dones cayes,

bon ví, bon pâ, bons hostals,

bons olivéts, costes braves,

y terra de llibertat, —

tot això dels carrilaires

qu'els contava entussiasmat

ha passat com *las oscuras*

d'en Bécquer, el sevillà ;

aprendieron nuestros nombres

¡ més, ay !, ¡ ja no tornaràn !

No tornarà ¡ *No, señores!*

Esas, ja no volverán.

Monsenyor Joan Laguarda

prou que riu per sota el nas ;

Don Alejandro, el bandararra,

prou que n'està d'estufat,

Don Pepito Canalejas

prou que's doña un pisto gran,

Don Cametas (que Deu guardí)

prou que torna a respirar,

Donya *Brígida*, l'austriaca,

prou que's torna a *receptar*,

però, *un Servidor, señores*,

un servi or, may per may,

tornará a servir pronòstics

a n'els lligidors de EL GALL

si no fós, — cas *in extremis*

que s'ha de considerar, —

... que la vetlla del dimecres

no sabés de què tractar.

Resúm de tot : — que la vaga

ens ha ben ensarronat ;

que Don Pepe Canalejas

es més home que en Bismarck

y que aquell Don Beleriano

que'ns havia d'engrunar

es más manso que un cordero,

y más pastoso que el pan,

más dulce que la guayaba,

y més salat... més salat...

més salat... que la *sal mesma*

de Don Marius Aguilar

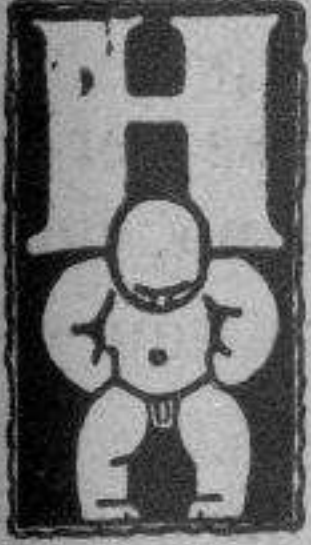
segóns el dir de... persones

que diuhen que l'han tastat (1).

EL GALL DE LA PASSIÓ

(1) Don Marius: Si això el molesta
ho dono per retirat,
y tota la sal que sobri
me la empasso de bon grat.

Del Teatre

Ha comensat les seves tasques en el Gran Teatre Espanyol, la companyia llogada per el Sindicat d'Autors Catalans.

Indubtablement hi han bons actors en la casa aquella.

Indubtablement fruirèm d'estrenes la mar de bones.

Indubtablement les decoracions presentades en la primera estrena, son promesa d'una presentació escènica tal com deu esser.

— ¿Y de *El Campanar de Palma*, qué?

— Res.

Nosaltres que som catalanistes, y ho serèm fins que poguem ser catalans, no'n volèm dir res d'aquesta estrena rescalfada.

Sí, en volèm dir:

Tres admirables decoracions...

Are a les coses d'are. Vingan els Rusiñol, Guimerà, Pous, Iglesias, Ferrater, etc.

L'homenatge ja es fet, el diner també es gastat, pro ¡ qué carai ! Un día es un día.

**

A Romea fan una cosa que se'n diu *Las Máscaras*. Ho traduiren en Fabra y en Maristany. Deu els perdoni, que jo no'm veig am cor.

**

Al Novetats ha debutat en Ricardet Calvo.

De moment fa lo mateix d'avans. Promet molt. Quan compleixi en parlarem d'ell y de'n Villagomez, a qui pot saludarse a la Maison Dorée, cada vespre cap al tart.

**

Al Tívoli han trovat la mina, o la gallina dels ous d'or.

— Que's lo que t'agrada més del tennis.
— Les pilotes.

!!! Raquel Meller !!!

Ja distreu, ja, aquesta senyoreta, pro, trovèm que no n'hi ha per tant.

Per la meva part puc assegurar que tot lo que canta, *mica menos, mica más*, ja ho havia sentit al cel-obert.

**

Al Paralelo hi ha en Sanpere, com sempre pallaso y graciosíssim.

En Güell.

En Rojas.

Y quinze cafés cantants am dues mil *camareras*.

R.

Femhi una estona de broma?

REDIMONTRI! Nosaltres, si hem d'esser francs sabiem, solsament, que aquell *hidalgo* redactor de *El Liberal*, era un *vate* més o menys dolent. Quina decepció, doncs, hem tingut, al llegir en una postal anunciadora de *Lluvia de luz*, una pluja de rimes del *joven y notable poeta Ezequiel Endérix*, el següent

AUTORRETRATO

Soy cuco, ingenioso e individualista (ja veuen quantas coses per ésser tan jove), amo las mujeres (l'ull viu, pares y marits), al vino (no hi havia necessitat de que ho digués) y al sol; (¿que potser es fetichista?) mi patria es la patria que sueña el artista (¿carai, quina grandilocuencia!) y me enorgullezco de ser español (no se'n desfasi home. Qualsevol diria que lo de Cavite y Santiago es fantasia).

Hice cien sonetos (Redeu, quina feconditat poética!) Gocé con mi amada (¿pobreta!)

Creí en muchas cosas y en nada creí (¿en qué quedem?)

Maté un toro bravo de una estocada (¿quines intencions, fills de María! Vaja, amic Marius, vareu obrar santament en no volguervos desafiar. A hores d'ara plorariem vostra desaparició del món dels vius).

Fuí rico, fui pobre (¿es clar! devia malgastar...)

Y hasta conde fui. (¿Bé! devia representar el paper de *Conde Julián* en *El puñal del Godo*.)

Siempre rey y dueño de mi gitania (¿olé!).

Gitania egregia que dice quien soy (doncs cregui que diu ben poca cosa).

¿De mis ilusiones! En vida y poesía

Ni sé lo que quiero (*mujeres vino y sol*, de segur.)

Ni sé donde voy (això es una veritat com un temple).

Ja sabéu qui y què es el *hidalgo* que la nit del 11 de Septiembre digué, públicament que, *uno a uno* faria a los catalanes lo que, segons ens explica feu *con su amada*. L'indecencia li costà una serie de garrotades. Bon profit li fassin.

Pel crit de *¡Viva España!* ningú li hauria dit rès. El calor y entusiasmo am que fou corejat; feu esclafar la rialla a tots. Ni en Tubau contestà. Potser guarda encare, algunes de les seves idees separatistes d'avans!!

¡Ah! An aquí tampoc usèm els manuals del senyor Cabriñana.

XEFLIS

¡Bon vent!

PER fi'l senyor Portela s'en va de Barcelona. ¡Ja era hora!

En el chor general d'alabanses per el casi ja ex governador de Barcelona, nosaltres hi farèm sentir la nostra veu en contra.

Ha passat amb aquet senyor lo que no ha passat ab ningú. Ell no ha fet rès, ell no ha resolt rès, ell no sab rès, però al seu costat s'hi han aixecat com guarda d'honor, això tan ridícul qu'hem convingut en dirne classes productores y l'han aguantat.

¿Què un dia ve una vaga com la dels cotxers? Doncs hi intervé y l'esguerra. Després la comissió consistorial nomenada a l'efecte ja va arreglarho, ja, però ell tan satisfet com si tot se degués al seu talent y a la seva lletra menuda. Y les *classes productores*, naturalment, al seu costat.

¿Què ve'l conflicte dels estudiants? Doncs se sitia l'Hospital Clinic y sense respecte a la santedat de la casa, se fa foc contra d'ella, tirant contra els deixebles de la Facultat com si's tractés de fascinerosos. Després ja ve'l Rector de l'Universitat y ho arregla. Però les *classes productores* vinga felicitarlo y aguantarlo quan Barcelona indignada demanava la dimissió.

¿Què ve una vaga de carrilaires? Doncs se'n renta les mans, deixant que, desde Madrid, y prescindintse d'ell, se resolgui, ja que no s'arregla, Això sí, un cop el conflicte resolt no hi han prous perruquers a Barcelona pera rissarli'l cabell, dexantlo com un infant que vagi a la professó dels àngels. Y convensudes les *classes productores*, tot son felicitacions y reconeixements.

Y aquet es l'home al qual cap diari mai li ha dit aquesta boca es meva. Ell si que pot ben dir que ha guanyat la fama y s'ha posat a jeure...

Durant el mando del senyor Portela y Valladares no ha passat sortosament rès a Barcelona. ¡Si arriba a passar, pobres de nosaltres! Y com que no ha passat rès, no ha tingut d'arreglar rès, y, encara lo poc succeit, li han arreglat els altres. Talment sembla que'ls governadors siguin els que promouen els conflictes, en el sentir de les *classes productores*. ¿Què n'hi han? El governador fracassa. ¿Què no n'hi han? El governador es un héroe. Aquí doncs, tot es qüestió de xamba: que fassin go-

vernador al Noi de Tona, y que, durant l'època del seu govern, dongui la casualitat de que ningú estigui per raons. Ja veuràn com segons el pensar de les *classes productores*, el Noi de Tona resultarà'l millor dels governadors haguts y per haver.

Es lo que li va passar a D. *Beleriano*. Va venir després de la mala setmana, quant uns estaven presos, altres deportats, altres exilats, fugint de la persecusió, el Comité de Defensa delatant a tort y a dret, la massa general de l'opinió atuida... Ningú tenia ànimos de xistar.

Doncs va resultar que D. *Beleriano* va pasificar Catalunya. ¿Que, qué va fer? Rès, però això de pacificador ja ningú li lleva.

Si durant el mando den Portela hagués petat una bomba, o no hagués resultat *qüento* lo de la Font del *qüento*, ja tenim a don Manuel que ni bó pels gossos.

Y al fi y al cap ho hauria fet tan malament com ara que tothom trova que ho ha fet la mar de bé.

Es el *sino*. Aquí s'ha jugat tan com els jugadors han volgut. Aquí aquesta llaga social d'explotació de menors ha estat a l'ordre del dia. Aquí la pinxeria ha fet sempre de les seves... ¿Y qué? Però no s'ha mogut una fulla a l'arbre, perque, de segur, la «Madalena no està para tafatanes». Doncs ja ha anat tot bé, segons la gent de l'ordre. La qüestió es que no's trenquin vidres. No hi fa rès que's corquin les vigues y la casa s'enruni. Mentres no hi hagi cops de pedra, l'ordre no s'en val de menys.

No es mala teoria.

El senyor Portela y Valladares s'en va. ¡Bon vent! ¿Y aon va? Aon havia d'anar un home com ell. De Fiscal del Suprém.

¡Pas a la justicia!

— Per qué vols anarten cuan som devant dels cuadros relligiosos?

— Als capellans no'ls puc veure ni en pintura.

Els comptes del còlera

PER fi en Serraclara, segons diuen els diaris, s'ha reunit ab l'alcalde, pera arreglar lo dels comptes del còlera. ¡Aquells famosos comptes!...

Parlemne.

Sembla — posat aixís, no't compromets a rès. — *Se diu*, — encara 't compromets menys — que quan el Sr. Serraclara va deixar l'alcadía 'ls comptes del còlera pujaven unes 300,000 pessetes. Preu la vara el Sr. Sostres, y casi en el mateix moment de la presa de possessió 'l Sr. Serraciara li demana que firmi el pago de factures per valor de unes 60,000 pessetes.

En aquell moment psicològic propici a les concessions, com es el moment d'entrar en el càrrec de alcalde de Barcelona, son demanades les 60,000 de l'ala. Pero en Sostres no bada — tan no bada, que fins a ensenyat de no badar an en Prat de la Riba — se posa a demanar antecedents, examina, consulta, pregunta, medita, rumia, pensa mal — y no erraràs — y per fi diu an en Serraclara que se'n vagi ab l'orquesta a una altra part.

Ve després que desapareixen el comptes y resulta que aquelles 300,000 pessetes que, *segons se deia*, su-

maven en un principi els comptes colèrics, se converteixen en unes 60,000, poc més, poc menys, que es lo que, *casualment*, el Sr. Serraclara havia demanat al Sr. Sostres tan bon punt aquet entrà a la alcaldia...

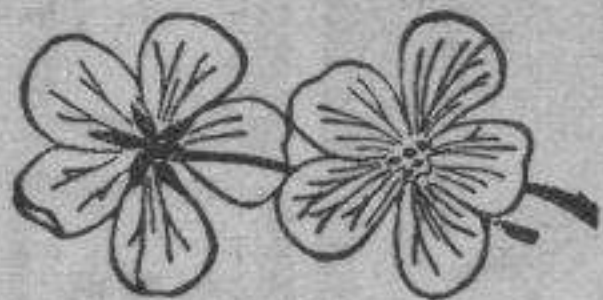
Mare de Deu, si en Sostres no arriba a pendre possessió y segueixen per més temps, disfrutant de la alcaldia, com a bons germanets, en Mir y en Serraclara, qui sab on pararien les 300,000 de l'ala. ¡Per què les hauríem pagat! Vaia si les hauríem pagat.

« Por palas, picos y azadones, tantos millones ».

Y ara ha vingut la comprovació dels comptes. Y es fama que en Serraclara no ha volgut posar el V.º B.º an alguns dels mateixos, qual pago immediat reclamava a crits de l'alcalde. ¿Per què? Ben senzill: per no fersen responsable. ¿Quantes te'n menjaries de teves o meves?

No som encara a la fi del succès. Veurem com acabarà això dels comptes.

Si bè es de pensarho. Pagant la ciutat, que es la que sempre paga.

La minoria reformista

Els refermistes prou celebren assemblees pera organitzar-se, però lo que es els seus regidors ningú sap pas que existixin.

Encara cap d'ells ha donat senyals de vida. Y això que son tres: « tres eran tres, los concejales reformistas ».

No saben com ferho pera declarar la seva existencia. En Companys ja'ls hi ha escrit una pila de discursos, però tenen un pànic que fa fredat. Cap d'ells se determina.

Diuen que tot es qüestió de la quefatura. Son tres individus tan ben avinguts, que cada un d'ells vol manar als dos que queden.

El pare Millàn vol la quefatura pel noi, perquè dels tres es el que te més estudis.

En Ricart la reclama pera ell, per ésser ja gat vell en les lluites consistorials y per ser el que te més bones formes.

En Carcereny, no poguent presentar com a mèrit l'esser xacolater—perquè amb aixó sols convenceria an en Nualart—presenta el número de vots obtinguts, que es el que'n te més dels tres.

Naturalment que totes son raons de pes, aquestes, però la balansa no's decanta. Els prohoms prou s'han reunit. En *Laureanito* prou ha pronunciat dugues dotzenes de discursos; en Farreras Munner, prou ha proposat un concurs entre'ls tres aspirants; en Junoy, prou ha buscat la posició més hàbil; en Sebio, prou s'hi fixa; però, nois, la solució desitjada no vé.

Y que es qüestió d'hores, senyors, perquè avui, en la sessió municipal, la declaració d'existencia de la minoria ha d'esser feta. Aixís sembla que ho exigexen els que manen més.

Ja sabem lo que passarà: que en Millàn, que això de la política'l te sense cuidado, dirà que *bueno*, que en Carcereny continuarà votant sempre amb els lerrouxistes y que en Ricart quedarà ungit quefe, sense

soldats, perquè'ls atres dos, tant bon punt proclamada la quefatura, faràn dissidencia.

En Cambó, memorialista

SABEN allò de la brometa que feia *La Veu* ab les cartes d'en Pérez Galdós? Doncs ara podrém ferla nosaltres ab les cartes d'en Cambó. Pot no escriuren tantes; però lo que es de sucoses ho son més que les d'en Galdós. Al fi y al cap aquest es un home de cultura, mentres que en Cambó, ab tot y anar d'un Pol a l'altre Pol, no ha arreplegat res més que la pols que també arrepleguen les maletes.

Ara, darrerament, el *leader* de la «Lliga» ens ha fet un descobriment marvellós. No sabem prou de fixo de lo que cura, però vaja, sabem que's tracta de un *fet universal*, que d'ensà del dia del seu descobriment porta preocupats a sociòlecs, a metjes, a juriconsults y a tota mena d'homes que tenen quelcom que veure ab les deries de l'estudi.

Y es, precisament, aquest *fet universal*, que, segons diu en carta dirigida an en Martí y Julià, el priva de assistir a l'Assamblea Nacionalista de Tarragona.

Llàstima que no'ns l'hagués descobert més aviat aquest *fet universal*!... Perque, sapinguentlo d'*antemano* els senyors Abadal y Verdaguer y Callís s'haurien estalviat caure en greu pecat d'ignorancia.

Perque aquests dos senyors — no tan *leaders*, però bon xic més cultes que en Cambó — varen formar part, desde un principi de la comissió organitzadora de l'Assamblea, ajudant a confeccionar, y intervenint en les discussions que varen infantarles, les conclusions que en l'Assamblea s'hauràn de votar.

Es cert que després aquets dos senyors varen retirar-se de la comissió organitzadora, però també es cert que sigué, segons declaració propia, per considerar inoportú—sempre lo de l'oportunitat a flor de llavis!— el moment escullit per la celebració de l'Assamblea. Del *fet universal* no varen parlarne... ¡Què havien de parlar, pobre gent, si'n desconeixien en absolut la seva existencia! Y això que per aquells temps en Cabó ja devia estar de cinc mesos... Conte: un, dos, tres, quatre... no s'ha fet esperar més el part de lo del fet universal.

¡D'això si que se'n diu parir tart y parir xica!

¿Però qui no'ls feia esperar an aquells sants cristians d'Abadal y de Verdaguer? ¿Que no ho veien que una parida aixís podria compromètrels?

D'això d'aquest marrec parit per en Cambó am cap de caciquista y am peus de Comité de Defensa no'n treiem més que una cosa en clar: que'ls regionalistes uo aniràn a l'Assamblea de Tarragona.

Millor. Nosaltres, y encara que'l dirho sembli una heretgia, 'ns en alegrèm. Si hi haguessiu anat, pel sol fet d'anarhi y serhi admesos, s'haurien trobat avalats com a catalanistes.

O més clar: ab nostre fè y ab nostre entusiasme hauriem cobert ab el sant drap de les barres catalanes. mercaderia averiada.

L'haver canbiat el paper en aquest número obeeix a poguer publicar els directes dels figurins de «El Campanar de Palma.»

EL GALL

SETMANARI NACIONALISTA

Cantarà cada dijous

Número solt : **10 cèntims**

SUSCRIPCIÓ : Espanya y possessions espanyolas, **1'50 Ptes.** trimestre

Estranger, **2'50 Ptes.**

■ ■ ■

Editarà, en follets de propaganda, els treballs més
 :: sobressortints dels primers escriptors catalans ::

≡ OBRES COMPLETES ≡

DE

JOAN MARAGALL

≡ GUSTAU GILI, Editor :: Carrer Universitat, 45, interior ≡

Gracies a Deu que s'acabat la vaga de carrilaires! Ja n'estava cansada de tenirlo a casa tot el dia...